

אוניברסיטת בר-אילן
החוג המשולב למדעי החברה

01-166-74 ממשל במדינת ישראל – תשס"ה
ד"ר שמואל צבאג

מטרות הקורס

הקורס נועד להקנות כלים חשיבתיים ומחקריים לבחינה ולניתוח היבטים עיקריים של מערכות ממשל במדינת ישראל, על רקע השינויים המבניים וההתנהגותיים שבהן.

דרישות הקורס

1. נוכחות והשתתפות פעילה.
2. בחינה בסוף הקורס.

הרכב הציון

בחינה בסוף הקורס – 100% (סיום בהצלחה של הקורס מותנה בציון 60 לפחות בבחינה, בנוכחות ובהשתתפות פעילה).

נושאים ורשימת קריאה**א. הקדמה מאפייני הדמוקרטיה הישראלית**

1. יצחק גל-נור, ראשיתה של הדמוקרטיה בישראל (תל-אביב: עם עובד, 1985), ע"ע 352-364.
שמור סוציולוגיה לפי גל-נור (26609)
2. בנימין נויברגר, הדמוקרטיה הישראלית (תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1998), יחידה 2, עמ' 30-86.
שמור מדעי המדינה לפי אונ.ממ (365269)
3. שלמה אבינרי, "מדינת ישראל בין סולידריות לפלורליזם", בתוך משה ליסק וברוך קני פז (עורכים), ישראל לקראת שנות האלפיים: חברה, פוליטיקה ותרבות (ירושלים: מאגנס, תשנ"ו), עמ' 388-394.
גאוגרפיה E 711.2 אפר. יש (103020)

ב. בדרך למדינה

1. דן הורוביץ ומשה ליסק מצוקות באוטופיה: ישראל – חברה בעומס יתר (תל-אביב: עם עובד, 1990), ע' 40-68.
שמור מדעי המדינה לפי הור. מצ (133909)
2. שמואל סגר, המשטר הפרלמנטרי בישראל (תל-אביב: אחיאסף, 1988), ע"ע 13-39.
שמור מדעי המדינה לפי סגר.מש (65183)

ג. שלטון החוק והמערכת המשפטית

1. חוקי יסוד מעודכנים מתוך אתר האינטרנט של הכנסת: www.knesset.gov.il (על הסטודנטים להביא את חוקי היסוד להרצאות בהתאם לנושא השיעור).
2. יצחק זמיר ומשה סובול, "השיוויון בפני החוק", משפט וממשל, ה, חוברת 1 (ספטמבר 1999), ע' 165-234.
כתב עת באולם 4
3. זאב סגל, "בג"ץ במרקם החברה הישראלית לאחר חמישים שנה" שם, ע"ע 235-296.
כתב עת באולם 4

ד. הכנסת והממשלה

1. גדעון רהט ונטע שר-הדר, איך נבחרים חברי הכנסת (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 1999), ע' 19-29.
שמור מדעי המדינה לפי רהט.אי (422103)
2. שמואל סגר, שם, ע"ע 145-158.
שמור מדעי המדינה לפי רהט.אי (422103)

3. דני קורן ובוועז שפירא, קנאליצינות (תל-אביב: זמורה – ביתן, 1997), ע"ע 22-13, 71-43.
שמור מדעי המדינה לפי קור. קו. (347029)

4. גדעון אלון, בחירה ישירה (תל-אביב: ביתן, 1995), ע"ע 31-13.
שמור מדעי המדינה לפי אלו.בח (298628)

5. אליקים רובינשטיין, "חוק יסוד הממשלה המקורי – הלכה למעשה", משפט וממשל, כרך ג', חוברת 2 (יולי 1996), ע"ע 629-571.
כתב עת באולם 4

ה. נשיא המדינה

1. אמנון רובינשטיין, המשפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל, מהדורה חמישית, כרך ב' (ירושלים ותל-אביב: שוקן, 1996), ע"ע 873-853.
שמור מדעי המדינה לפי רוב.מש (333726)

2. זאב סגל, בנתיבי המשל (תל-אביב: פפירוס ואוניברסיטת תל-אביב, תשמ"ו), ע"ע 81-69.
מהדורה תשמ"ג שמור מדעי המדינה לפי סגל.בנ (15570)

ו. המערכת המפלגתית

1. אברהם דיסקין, ימי ירושלים האחרונים: הדמוקרטיה הישראלית החדשה (ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות, 2001), ע"ע 64-52.
שמור מדעי המדינה לפי דיס.ימ (476153)

2. גיורא גלודברג, המפלגות בישראל: ממפלגות המון למפלגות אלקטורליות (תל-אביב: רמות, אוניברסיטת תל-אביב, 1992), ע"ע 51-23.
שמור מדעי המדינה לפי גול.מפ (182740)

3. דן אבנון, "חוק המפלגות התשנ"ב - 1992", משפט וממשל, א', חוברת 1 (אוגוסט 1992), ע"ע 184-175.
כתב עת באולם 41

ז. בחירות ובחורים

1. אשר אריאן ומיכל שמיר, "מועמדים, מפלגות וגושים: ישראל בשנות ה-90", בתוך אשר אריאן ומיכל שמיר (עורכים), הבחירות בישראל 1999 (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2001), ע"ע 46-15.
שמור מדעי המדינה לפי בחי.בי (481471)

2. גיורא גלודברג, הבוחר הישראלי 1992 (ירושלים: מאגנס, תשנ"ד), עמ' 211-189.
שמור מדעי המדינה לפי גול.בו (245780)

ח. קבוצות וארגונים חוץ פרלמנטריות

1. אהוד שפרינצק, בין מחאה חוץ פרלמנטרית לטרור: אלימות פוליטית בישראל (ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל, 1995), ע"ע 74-57.
שמור מדעי המדינה לפי שפר.בי (273710)

2. שמואל צבאג, עוצמות במערכה (תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1995), עמ' 16-11, 92-39, 206-193.
שמור מדעי המדינה לפי צבג.עצ (301681)

ט. תקשורת ודעת הקהל

1. דן כספי, תקשורת ופוליטיקה (תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1997), עמ' 80-42.
שמור מדעי המדינה לפי אונ.ממ (365269)

2. שמואל ליימן-וילציג, המדריך השימושי לתקשורת (תל-אביב: ועדים, 1994), עמ' 145-119.
שמור מדעי המדינה לפי לימ.מד (245800)

י. דת ומדינה

1. ישעיהו (צירלס) ליבמן, "כמה הגיגים על היחסים בין יהודים דתיים ויהודים לא דתיים", בתוך ישעיהו צירלס ליבמן (עורך), לחיות בעד: יחסי דתיים חילוניים בחברה הישראלית (ירושלים, כתר, 1990), עמ' 187-200.
שמור סוציולוגיה לפי לחי. בי (131527)

2. אליעזר דון-יחיא, הפוליטיקה של ההסדרה, יישוב סכסוכים בנושאי דת בישראל (ירושלים: מכון פלורסהיימר למחקרי מדיניות, 1997), עמ' 46-64.
שמור מדעי המדינה לפי דון יח (352625)

יא. בין ערבים ליהודים

1. בנימין נויברגר, המיעוט הערבי: ניכור לאומי והשתלבות פוליטית (תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1991), עמ' 5-61.
שמור מדעי המדינה לפי אונ.ממ (136147)

2. מאגיד אל חאגי' "זהות ואוריינטציה בקרב הערבים בישראל: מצב של פריפריה כפולה", בתוך רות גביון ודפנה הקר (עורכות), השסע היהודי – ערבי בישראל: מקראה (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2000), עמ' 13-33.
שמור סוציולוגיה לפי שסע.הי (451247)

יב. צבא ופוליטיקה

1. סטיוארט כהן, "צה"ל והחברה הישראלית: לקראת צמצום תפקודי של הצבא?", בתוך משה ליסק וברוך קני פז (עורכים), שם, עמ' 215-232.
גאוגרפיה E 711.2 אפר. יש (103020)

2. Yehuda Ben-Meir, Civil-Military Relations in Israel (New York: Columbia University Press, 1995), pp. 27-55.
E322.5 BEN-MEI (278375)